

9. A SZOLGA ÚTJA (1Móz 24)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

TEOLÓGIAI ALAPOZÁS

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1996, Kálvin Kiadó.

Bright, John: Izrael története. Budapest, 1968, Egyetemi nyomda.

Jubileumi kommentár/A. Szentírás magyarázata. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.)

A házasság a Bibliában férfi és nő szövetsége. Az alaphelyzet ez: a házasság szövetség. Bár a Biblia ismeri a többnejűséget, az ideális kapcsolat mégis az egynejűség és az abban való hűséges megmaradás.

A házasságkötést a családfők döntötték el. Számos bibliai példa mellett éppen ez a történet bizonyítja legjobban ezt a tételt. Ábrahám hozat feleséget Izsáknak. Ábrahám messze földre, rokonaihoz küldi a szolgáját, aki nem Rebekával, hanem anyjával és testvérével egyezkedik. Amikor az utazás előtt megkérdezik a lányt, gyakorlatilag már mindenben megegyeztek.

A törvényes házasságkötéshez hozzá tartozott a mátkapénz fizetése. Ezt a menyasszony szülei kapták. Ábrahám szolgája drága ajándékokat ad a lány bátyjának és az anyjának. A menyasszony is kapott nászajándékot, ahogyan Rebeka is kap a szolgától. A leírtak alapján úgy tűnhet, hogy a korabeli házasságkötés nem valami romantikus esemény, sokkal inkább társadalmi és gazdasági megállapodás lehetett. Ez nagyjából így is történt akkoriban. A jó választásnak nem volt szükségszerű feltétele az, hogy a házastársak szerelembe essenek. De ez esetben Izsák és Rebeka egymás iránt szerelemre lobbant.

A történetben különös motívum, hogy Ábrahám nem engedi, hogy Izsák is a szolgálval menjen. Jogos atyai aggodalma érthető: egyrészt fiát veszedelemnek tenné ki (hisz akkoriban az ilyen hosszú utak cseppet sem voltak biztonságosnak nevezhetők), másrészt talán attól is tart, hogy Izsák nem térne vissza a városból. Ez esetben viszont nem teljesedne be Isten ígérete, hogy az utódjái lesz Kánaán földje.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A második osztályos gyermek szívesen vállal feladatokat. Ennek az oka elsősorban az, hogy a felnőttek szeretetét, elfogadását, ill. dicséretét akarja ezzel kivívni. Viszont a felelősséget – különösen, ha attól tartanak, hogy a tett következménye valamilyen büntetés lesz, nem szívesen vállalják. Ilyenkor füllentenek, rákenik valakire vagy akár le is tagadják az a tettet. Ugyanakkor a felelősségteljes feladatok, amelyben az látszik, hogy ők különlegesek és fontosak, jelentősek a számukra. Ha azonban olyan feladatot szeretnének rájuk bízni, amihez nincs kedvük – vagy nem tűnik jelentősnek a számukra, akkor inkább alkudoznak, és keresik a kibúvókat a feladat elvégzése alól.

A történetben fontos momentum a házasságkötés, amit a lányok izgalommal és örömmel szoktak hallgatni. A szép és kedves Rebeka és Izsák találkozása kicsit az általuk szeretett

mesékre emlékezteti őket. A fiúk és a lányok közötti különbség azonban ebben is megjelenik. A fiúk számára izgalmasabb maga az út.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésekben, imádkozásokban. • Segítséggel értelmezze a lecke Igéjét: Mózes 1. könyve 24,27. • Ismerje a tankönyvi képek és a szöveg tartalmát értelmezni segítséggel, és tudja azt néhány mondattal elmondani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésekben, imádkozásokban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten értelmezze a lecke Igéjét: Mózes 1. könyve 24,27. és néhány mondattal számoljon be. • Legyen képes a tankönyvi képek és szöveg ismerete után röviden elmondani a lecke tartalmát.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: A feladatokkal kapcsolatos felelősségtudat segítése.

Értelmi cél: Arra való rámutatás, hogy a célhoz való eléréshez be kell tartani az utasításokat.

Érzelmi cél: Feladatokkal segíteni az elvégzett munka örömeinek átélését.

Pragmatikus cél: A rá bízott feladatokkal kapcsolatos kötelességtudat és felelősségtudat segítése.

Óra fő része	Javaslatok	Módszertani javaslatok, Taneszköz
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>HF. ellenőrzése</p> <p>Játék: hideg, meleg, tűz! A játék menete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A csoport kiküld valakit. • Elrejtenek a teremben egy tárgyat. • A kiküldött csoporttag elindul keresni. • A többiek utasítással segítenek: Ha távolodik - hideg-, ha közeledik – meleg –, ha egészen közel ért – a tűz – szavakkal segítik. • Többször is megismételhetjük. • A játék végén megbeszéljük a történeteket. 	<p>Közös játék, beszélgetés</p> <p>A megbeszélés szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Könnyű volt-e megtalálni a keresett tárgyat? <p>Mennyire volt önálló döntés a siker, és mennyire segítettek a szabályok a tárgy megtalálásában?</p> <p>Milyen érzés</p>

		teljesíteni a feladatot?
Feldolgozási javaslat	<p>Kapcsolódó feladat: 4. f. Közös feladatértelmezés</p> <ul style="list-style-type: none"> • egyéni munka (min. 10 perc) • értékelés (megerősítő, bátorító) <p>A beszélgetés irányvonalai: Saját családi struktúra, közös tevékenységek, feladatok a családban, az ezekhez kapcsolódó érzelmi kötődések.</p> <p>– Milyen szabályok kötődnek az adott tevékenységhez? – Kitől tanulta meg önállóan megoldani a feladatot? – Kitől kér szívesen segítséget a feladat megoldásához? – Mi az, amit már nagyon szívesen megtenne, de még nem képes rá? – Melyik az a feladat, amit meg tud tenni, és amire a legbüszkébb? – Melyik a tanuló kedvenc feladata hetesként?</p> <p>Tankönyvi szöveg feldolgozási javaslat:</p> <p>Történetmondás vázlata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izsák felnőtt férfi lett. • Ábrahám házassági terve. • A szolga megbízást kap és útra kel. • Megérkezés és a próba. • Rebeka kiállja a próbát. • A szolga megegyezik a házasságról a szülőkkel és Rebekával. • Sikeres hazatérés. • Izsák és Rebeka szerelme. <p>Tudod-e?</p> <p>Bibliai kvíz: közös megbeszélése</p> <p>Kapcsolódó feladat: 1-2. f.</p> <p>ARANYMONDÁS: A szöveg értelmezése, memorizálása</p>	<p>Beszélgetés a feladat alapján</p> <p>csoporthmunka</p> <p>Tankönyv, egyéni néma olvasás, Megfigyelési szempont ismeretlen szavak, fogalmak értelmezése, esetleges magyarázata közös hangos olvasás vélekedések, érzések, gondolatok egyénenkénti meghallgatása (A szolga küldetése, kétségei, a terv kialakulása, a siker, és a sikeresen megoldott feladat feletti öröm legyen a megbeszélés fókuszában!)</p>
Házi feladat	3. f.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKEI 44-45. o. vagy TKGY 42-43. o.

A képen látható:

Kétoldalas kép. A jobb oldalon a tevéket látjuk, ajándék terhekkal a hátukon, mellettük az Ábrahám küldötte szolgál, akinek feleséget kell keresnie Izsák számára. Kút és a lány, aki korsót visz a vállán. Ruházata korabeli épp úgy, mint a szolgának.

A bal oldali képen a gesztusok dominálnak. A kezek játéka mutatja az érzelmeket. A képen a mennyasszony, Ábrahám és Izsák látható a házuk előtt. (Immár nem sátorban laknak, hanem kőházban.)

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez:

1. A szöveg ismertetése előtti képolvasás: (Rávezetés)

TKEI 44. o. vagy TKGY 42. o.:

- Kiket látsz a képen?
- Miért ment a lány a kúthoz?
- Milyen ez a kút? Hasonlítsd össze emlékeid alapján a mai kutakkal, csapokkal! Mennyire változtak meg a lehetőségek, hogy vízhez jussunk?
- A szolgálta és a tevék mire várnak? Miért?

TKEI 45. o. vagy TKGY 43. o.:

- Kiket látsz a képen?
- Ki lehet a lány?
- Miért állnak ott?
- Figyeld meg a szereplők kéztartását! Mit fejeznek ki?
- Figyeld meg a szereplők arcát! Mit fejeznek ki? Mire gondolhatnak, mit érezhetnek?

2. Szövegelemzés, képelemzés analóg:

- Olvassátok el a címet! Kinek a szolgálja lehet, akinek az útjáról szól a cím? Milyen utazásra kell gondolni?
- Miért nem mehetett el Izsák feleséget keresni?
- A szolgálta mit vitt magával? Miért?
- Miért imádkozott a szolgálta?
- Ki jött a kúthoz? Hogy hívják a lányt? Ki volt ő?
- A szolgálta megkérte a lány kezét Izsák számára. Mit válaszoltak a szülők és a rokonok?
- Rebeka miért egyezett bele, hogy elmegy a szolgálattal Ábrahámékhöz?
- Mi történt Rebeka és Izsák találkozásakor?
- Miért örült Ábrahám?
- Mesélj a 32. oldalon lévő képről: Hogy kerültek ide a szereplők? Mi történt előtte?
- Mesélj a 33. oldalon lévő képről: Kiket látsz? Mit éreznek? Olvass a kezeikről és az arcokról!
- Képzeld el Rebeka és Izsák esküvőjét! Hogyan történhetett?

Feladatjavaslat az aranymondáshoz:

Aranymondás:

„Az Úr vezérelt engem ezen az úton.”

- Ki mondhatta ezt a mondatot a szereplők közül? Miért? Jelöld meg (húzd alá) és indokold szóban!

Ábrahám	Izsák	Rebeka	Szolga
---------	-------	--------	--------

- Bizonyítsd be, hogy nem volt véletlen, hogy ezen az úton jártak, akikre gondoltál!
- Észrevetted-e, hogy Téged is az Úr vezet? Mondj példát rá!
- Saját szavaiddal magyarázd meg az aranymondást!

2. Játék: Vidd el!

A játék célja, hogy a gyerekek párban elvégezzenek egy feladatot, és megtapasztalják, hogy milyen jó az, ha sikerül végrehajtani a szabályok szerint a küldetést. Ahogyan tette Ábrahám szolgája is.

Kerettörténetet is kitalálhatunk.

(Pl. Nagy veszélybe került az emberiség. Súlyos természeti csapás miatt a levegőbe mérgeg került. Az ellenmérget kell eljuttatni a szakemberekhez. Útközben nem eshet le az ellenmérget szállító eszköz, nem is szabad hozzáérni. De fogy az idő.)

Játék menete:

- párokat alkotunk
- minden pár kap egy kendőt
- a kendőre elhelyezünk egy könnyű tárgyat (kinder-tojás, pingpong labda, kicsire felfújott lufi)

Megbeszélés:

Hogyan sikerült elvégezni a feladatot?

Mivel tudták a gyerekek egymást segíteni?

3. Szemléltetés: Papírbábok

Elsősorban szemléltetéshez ajánlott ötlet a gurigami szolgálja, tevé és csomagok elkészítése. A tekergetéssel és ragasztással elkészíthető bábokat több történethez is lehet használni.

(Eredeti ötlet: Sztanevné Rác Katalin: Guribari, papírpásztor)

4. Kézműveskedés: Papírtevé

WC-papír guriga és barna karton felhasználásával készíthetünk tevéket.

Szükséges eszközök:

- WC-papír guriga,
- barna karton,
- olló,
- ragasztó,
- sablon,
- fekete filc,
- tevé díszítéséhez színes filcek vagy egyéb színes kartonok.

Teve

Eredeti ötlet: <http://kreativhittan.blogspot.com/2015/06/teve.html>

5. Imádságra nevelés: Imádság a rokonainkért

<p>a) Bevezető gondolatok Pl. Vannak közeli és távoli rokonaink. A szüleink, a testvéreink, a nagyszüleink a közeli rokonaink. Az unokatestvérek, nagynénik, nagybácsik kicsit távolabbi rokonok. A nagyszüleink testvérei, unokatestvérei, a szüleink unokatestvérei, vagy az</p>	műfaj	közbenjáró
	megfogalmazás	hittanoktató
	imádkozás	hittanoktató
	csoport felosztása	nincs
	kapcsolódás	közösség, rokonság fogalma
	hely	óra közepén, végén

<p>unokatestvéreinek a gyerekei már egészen távoliak. Vannak, akiket ismerünk, és vannak, akiket nem ismerünk.</p> <p>b) Imádság tartalmának előkészítése Mindenki kap 1 papírból kivágott levélformát. Feladatutasítás: Gondolj a közeli és a távoli rokonaidra. Hogy is hívják őket? Írd fel a levélre a keresztnévük kezdőbetűjét! Ha nem jut eszedbe a távoli rokon neve, vagy nem is tudod, akkor a rokonsági fok megnevezésének az első betűit is írhatod. Pl. anya unokatestvére: pl. A. U. Lehet, hogy sok hasonló lesz, de az számít, hogy kire gondolsz, és nem az, hogy pontosan írd le. (Nem ajánlott a teljes nevet kiírni, mert így diszkrétebb marad, több rokon eszükbe jut, és gyorsabban írják le.)</p> <p>c) Imádkozás előkészítése Egy nagy asztalra vagy a földre kendőkből, textilekből egy nagy fát formázunk meg. Mindenki ráhelyezi a levelét a fára.</p> <p>d) Imádkozás A hittanoktató imádkozik a gyerekek rokonaiért. A gyerekek ismétljék el mondatonként.</p> <p>Teremtő Istenünk! Imádkozunk most Hozzád a közeli és távoli rokonainkért. Kérünk Téged, hogy vigyázz rájuk, segítsd nekik... Ámen.</p>	fejlesztési terület	valahová tartozás érzésének erősítése
	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • az imádkozás tartalmának előkészítésben vesznek részt • írnak • elismélik a hittanoktató imádságát
	hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • helyszínt készíti elő (fát formáz) • megfogalmazza az imádságot
eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • papírból kivágott levélformák • kendők vagy textilek: barna és zöld /virágmintás színben 	

6. A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv: 25. zsolt.1. 2. 5. verse: Szívemet hozzád

Református Énekeskönyv: 254. dics. 1. 2.4. verse: Mindenkoron (+TKEI és TKGY)

Református Énekeskönyv: 434. dics. 1. verse: Vezess Jézusunk (+TKEI és TKGY)

9. A SZOLGA ÚTJA
(1Móz 24)
Egyházi iskolák óraszám: 2.

(ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA)

A célok megegyeznek az előző órai célokkal, de ezen az órán a játékon keresztül az értelmi és érzelmi célokra is nagyobb hangsúly kerül.

A játék akár előkészítő óra is lehet, de követheti is a leckét. A kapcsolódási pontot tulajdonképpen a lehetetlennek tűnő feladat jelenti, amit a szolga Ábrahámtól kap, hogy hozzon feleséget Izsáknak. A szolga is kapott néhány utasítást, ami lefektette a kereteket, akárcsak a játékban az a néhány szabály, amit folyamatosan figyelembe kell venni.

A feladat csak a szabályok figyelembevételével és az utasítások betartásával oldható meg. Ráadásul nem egyéni ügyesség dönt, hanem a csoport minden tagjának összmunkájára szükség van a sikerhez.

Ábrahám szolgálja sem önmaga miatt teljesítette a küldetés sikere, a siker az egész család életére pozitívan hatott.

A játék nagy teret enged az egyéni ötleteknek, és a feladat megoldása közben spontán kialakulnak a szerepek.

Küldetésjáték. Át a falon!

A játék célja hogy a gyerekek néhány szabály figyelembe vételével megoldjanak egy olyan feladatot, ami az egész csoportot érinti. A feladat teret enged az egyéni ötleteknek, miközben mindenkinek spontán kialakul a szerepe. A feladat egy küldetés.

Az egész csoportot át kell juttatni a „falon”.

A hittanoktató a bejárati nyitott ajtóra kb. egy 120 cm magasságban egy papírkartont ragaszt. Ez lesz a fal.

A csoport egyetlen tagja sem érhet a falhoz. Ha ez megtörténik, a fal 10 cm-t emelkedik.

A feladat megoldásához bármilyen eszközt igénybe vehetnek, ami a rendelkezésükre áll: szék, asztal stb....

A csoport létszámától és a fal magasságától függően a játék 10-25 percig is eltarthat.

Ha sokat rontanak, a fal már olyan magasra emelkedhet, hogy a küldetés lehetetlenné válik. Ilyenkor mindenki veszít, mert nem sikerült teljesíteni a küldetést. Ha mindenki átjut, mindenki győztes is egyben.

Amennyiben nem sikerült a feladatot megoldani, a megbeszélést követően újra lehet próbálkozni, ezúttal a hittanoktató segítségével. (Ő is csapattag lesz!)

Az óra vége a feladat megbeszélésével zárul.

A megbeszélés szempontjai:

- Miért sikerült/nem sikerült a feladat?
- Mi volt a legnehezebb része?
- Mit csinálnátok másképpen?
- Mit éreztetek a feladat közben?
- Ki/kik vált/váltak vezetővé?
- Mi döntötte el az átjutás sorrendjét?